

Când plătiți ziarul nu-l refuzați.
Mai bine refuzați-ne fără plată. Se comite o excochiere. Noi susținem pe mulți și dorim ca munca și lupta noastră pentru cauza surdo-muților să-și atingă menirea în toată frumusețea ei.

UNICUL ORGAN PEDAGOGIC AL SURDO-MUȚILOR DIN ȚARĂ

Director: V. DIMITRIU-LEORDA || Redacția: Str. D-r. ION ATANASIU No. 1 București 6

Regele Albert I

În această rubrică a numărului precedent am avut greaua sarcină de a scrie despre marele român I. G. Duca, care a pierit în împrejurările cunoscute. Acum, această rubrică o destinăm tot unei întâmplări triste, morții regelui Albert I al Belgiei, care a fost tot atât de iubit și stimat de poporul nostru.

Toată omenirea a fost consternată aflând de desnodământul fatal al morții acestui rege-erou.

Presă din toată lumea a scris despre el, spre onoarea ei. A fost unanimă în a aduce laude și omagii acestui nume.

Noi, surdo-muții din România simțim alături de poporul belgian regretul pentru pierderea regelui Belgiei.

Căci regele Albert I, prin patriotismul uriaș de care a dat dovadă în războiul mondial, a ajuns să fie idolatriatizat de poporul său și stimat de celelalte popoare.

Pe lângă acest merit de rege erou, Albert I a mai avut încă un merit mare: onestitatea față de toată lumea și iubirea pentru surdo-muți. Aceasta dublează personalitatea sa de rege unic prin caracteristica de care a dat dovadă.

Iubirea pentru armata sa în timpul războiului, împreună cu dragostea de surdo-muți, adâncesc azi în sufletele noastre regretul pierderii sale, care devine tot mai mare.

Fie ca regretele noastre să servească de slabă mângâiere fiilor Belgiei surdo-muți pentru pierderea regelui erou, bărbatul de mare caracter și de mare valoare.

Rugăm pe această cale Societatea surdo-muților din Belgia să primească condoleanțele noastre.

„RASARITUL NOSTRU”

Cămătarul

Figura de față reprezintă un avar ahtiat după aur. Socotim necesar a o da în coloanele ziarului, pentru a arăta cititorilor noștri unde duce avariția.

Este opera sculptorului V. Dimitriu Leorda, care o are construită în gips. Dacă ar fi expusă într-una din piețele frecventate de popor, cre-

dem că ar aduce mult folos, servind de lecție acelor ce pun mai pre sus de interesele societății și bunul mers al țării, umplerea buzunarelor lor, stavilind astfel cât de cât furtișagurile.

Nu e numai o operă de artă, dar și un monument de învățătură.

Pentru cei ce n'au avut ocazie să cunoască copii de-ai surdo-muților, desigur că subiectul de față nu stărnește nici un interes. E și firesc ca ceea ce nu cunoști să nu te intereseze. Cel mult atunci când gândul lor se oprește întâmplător să reflecteze asupra psihologiei acestor copii, sunt sigur că toți își pun întrebarea: „Ce poate avea un surdo-mut mai mult decât copii surdo-muți ca și el?” S'a văzut aceasta din pretențiile absurde ale cancelarului Hitler, care cerea suprimarea anormalilor pentru a nu mai da naștere și la alți anormali parazitari societății. Dar situația cu surdo-muții se schimbă. Știe toată lumea, se pot enumăra mii de cazuri dintre savanți și oameni de geniu, cari au dat naștere la anormali și chiar idioți. Cine a văzut la surdo-muți copii, cari să le fi moștenit cel puțin surdo-mușenia?

Este dar o mare greșală să se creadă că surdo-muții dau naștere la copii anormali.

Nu sunt doctor neurolog sau un cunoscător psihiatru să analizez cauzele acestui fapt. Din câte familii surdo-mute cunosc însă, am observat că copiii acestora, în general, prezintă mai multă agerime decât ai celor normali. Un copil de surdo-mut vine pe pământ cu o individualitate mai distinctă. Aduce cu el un talent, care dacă este cultivat, devine omul de talent. În școală de asemenea, de observat că acești copii sunt foarte abili și învață mult mai ușor decât ceilalți. Ori dacă acești copii au însușiri atât de frumoase, de ce atunci să nu fie și ei îngrijiți și crescuți ca toți ceilalți?

Părinții acestora au defectul surdo-mușeniei și nu le stă în putință să le dea educație atâta cât voesc ei. Atunci societatea și Statul au datoria să vie și să completeze lipsa acestora. Este chiar un act de civilizație superioară să vezi într-o țară societatea și Statul îndreptându-și privirea spre această categorie socială de copii, care n'au avut norocul de părinți întregi, să poată face din ei oameni întregi.

Dacă Statul ia măsuri și acordă mai multe privilegii

copiii surdo-muților din țară, după cum se bucură unele categorii de copii de funcționari, înlesnindu-le și acestora învățătura, nu greșeste,

ci din contra, aduce după sine exemplul frumos de popor civilizat.

C. Pretorian

Note pedagogice

Activitatea extrașcolară în școlile surdo-muților

de V. Dimitriu-Leorda

D. dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii, cu revenirea sa la acest departament, a adus din nou în discuție „activitatea extrașcolară” în normăntată de regimul național-tărănist.

Ce este activitatea „extrașcolară”?

Ori de am zice activitate post-școlară, peri-școlară sau educație populară, toate aceste numiri sunt aceeași cu activitatea extra-școlară. Noi Românii întrebăm însă mai mult cuvântul „activitate extrașcolară” și aceasta este opera mai mult a învățătorilor exercitată în satele din toată țara. Toată lumea a auzit de: bănci populare, șezători sătești, biblioteci populare, teatru sătesc, școli de adulți, cercuri culturale, etc. Acestea la un loc formează „activitatea extrașcolară”.

Cât de folositoare este astăzi activitatea extrașcolară înțelegem ușor, fiindcă prin această operă colaborăm la formarea socială necesară atât de mult poporului nostru. Știm cu toții că omenirea suferă mereu transformări. În mersul ascendent al civilizației, idealurile sunt mereu noi, deci concepțiile de viață se prefac și problemele la ordinea zilei se îngreuează. Problema culturală atunci se prefac și ea continuu, impunând ridicarea culturală a maselor.

Este dar o necesitate imperioasă ca să nu rămânem numai la cultura care ne-o oferă școlile înființate odată, ci să creiăm mereu așezăminte de cultură superioare care să stea la îndemâna maselor pentru înălțarea poporului.

Pentru cultura surdo-muților n'avem decât școlile elementare. Ele sunt, singurul mijloc, care poate schimba moravurile, sentimentele și mentalitatea acestei categorii sociale. Dar pentru cei mai mulți această școală nu există, sau este numai un accident trecător în viața lor, care dacă lasă o urmă, aceasta se șterge cu timpul. De aceea școala primară are nevoie de continuitate. Pentru ca surdo-muții să nu rămână în starea actuală de ignoranță și să progreseze în același raport cu societatea, nevoia activității extrașcolare este și pentru aceștia tot atât de necesară cât pentru toți.

Și un surdo-mut trebuie să știe astăzi să se hrănească mai bine, să simtă un confort mai bun, să muncească mai cu spor și să întrebunțeze fiecare vreme cu folos. De asemenea are nevoie să știe să-și vadă de sănătate, de a cunoaște cele mai elementare noțiuni de igienă, să-și crească copiii după un sistem superior. Trebuie să știe să se poarte în societate. Să cunoască legile țării cu drepturile și datorile de cetățean. Să nu fie influențat și să nu devie robii altora și câte altele...

Toate acestea nu le pot învăța decât atunci când se măresc, când mintea lor devine mai coaptă, când știu să scrie și să socotească. Cunoașterea acestor stă la resortul activității extrașcolare.

De aceea rugăm pe d. ministru al instrucțiunii, d-l dr. C. Angelescu ca în acțiunea ce întreprinde pentru cultivarea maselor, să satisfacă și pe

(Continuare în pag. II-a)

Prevestire

I
Draga mea în astă-seară
Gândul meu e tot la tine,
Mă întreb cu ochii'n carte,
Oare-ți merge ție bine.

II
Pe-la mine e tristețe,
Toată ziua-s ocupat.
Numai în singurătate
Inima mi-a înghețat.

III
Vezi te'mbracă și ia seama
Că e frig, să nu răcești.
Nu uita întotdeauna
Tot la mine să gândești.

IV
Ca să știi că într-o seară
Viața tine să te fur.
Pană-atunci cu sănătate
Te sărut, iubire-ți jur.

Înțelegerea vieții

Sunt printre oameni cari știu să muncească fără murmur, să-și îndeplinească merrita pe pământ, dând societății din care fac parte un prețios tezaur de artă sau știință, fără să ceară și să obțină dela semenii lor, tot ceea ce li se datorește. Ei își făuresc opera lor constructivă, aproape neobservată, fără șgomot, fără alaiuri și fără frământare vanitoasă. Dar chiar atunci când ies din umbrarul existenței lor modeste pentru a pași și urca pe treptele scării ierarhiei sociale, alunecă, fără să li se audă pașii, fără banchete și triumf.

Sunt alți oameni cari pășesc în lume cu durerea înrângerii că nu pot și nu vor putea niciodată să isprăvescă una din operele lor capitale. Ei trec porțile Eternității, nu ca învingători ci ca învinși. Totuși în viață și unii și alții las urme, putându-li se cânta imnurile de eroi.

La cei mai mulți oameni, spre nenorocirea întregului nostru popor, viața lor nu e preocupată decât de nevoi

materiale, de lăcomie și acaparare, iar uitarea lor acoperă memoria acelor cari prin muncă și martirajuri sângeroase, au făurit temelii neamului românesc.

În sufletele acestor indivizi, acestor „burtă verde”, nu licărește decât dorul vrăjmaș de acaparare materială și subjugarea semenului găsit nepreparat pentru a-l învinge. Principiul moral al naționalismului la ei este inexistent. Sufletele lor păcătoase nu cugetă mai adânc, ci se mărginesc la trista improvizatie „Acolo este țara mea, unde trăesc bine și pot acapara.”

Ca să fim buni români și credincioși patriei în care ne-am născut, să fim pătrunși de opera de dreptate, de umanitate, și dragoste către țară și neam. Să ne preparăm sufletele în cari semănând sămânța naționalismului nostru milenar, să încolțească și să dea rod înșutit, cinste și energie, pentru ridicarea moralului într-o bi-nel întregii națiuni.

I. M. DRAGOMIRESCU

Dela Asociația Surdo-muților

Duminică 4 Februarie a. c. la orele 9 a. m. a avut loc adunarea generală a „Asociației amicale de surdo-muți” de sub înaltul patronaj a iubitei noastre Regine Maria.

Adunarea „Asociației de surdo-muți”, recunoscută persoană juridică, a avut loc la sediul ei din str. Oituz nr. 14 etajul III. După descărcarea gestiunii pe anul 1933 s'a procedat la alegerea noului președinte și formarea noului consiliu, ales pe doi ani. Alegerea s'a făcut astfel:

D. Alexandru Clarnet, fondatorul asociației, președinte; d-nii V. Dimitriu-Leorda și I. Petrescu, vice-președinți; d. Alex. Tomescu, secretar; d. Maier Iacobsohn, casier; d-nii Ernest Săvescu; Nae Niculescu; Avram Oschinon; V. Trandafil; Dumitru P. Ion; Aristide Aliman și N. Gheorghiu, consilieri; d-nii Tudor Grecu, Dumitru Cangea și Gh. Lăcătuș, cenzori.

Jurământul s'a depus în ziua de 24 Februarie a. c.

Urăm noului comitet muncă spornică de înfăptuire reafe pentru cauza surdo-muților și,

în deosebi, să stăruie pe toate căile ca și ceilalți surdo-muți împrăștiați și necunoscuți în toate părțile din țară — fără sprijin și fără protecție — să fie înscriși în Asociație. Sunt tineri surdo-muți ieșiți din școli, care se pot convinge să își trimeată adeziunile la Asociație.

Pentru acești tineri să se amenajeze special o sală de educație culturală și intelectuală spre a-i pregăti la o viață sănătoasă în primii pași ce îi face de după școală.

Numai astfel „Asociația surdo-muților”, înțelegându-și menirea prin roșii muncii proprii și a binefăcătorilor ei, având și un număr impunător de membri, va putea să se impue în revendicările ei drepte și conforme timpului de față.

Prima manifestare va avea loc anul acesta — în Noembrie — cu ocazia jubileului de 15 ani dela înființarea asociației noastre, odată cu congresul internațional al surdomuților, la care vor participa delegați din întreaga lume.

Activitatea extrascolară în școlile surdo-muților

(Urmare din pag. I-a)

surdo-muți și să-i ridice din ignoranță în care zac la un nivel de cultură mai superior.

Să ceară activitate extrascolară și corpului didactic al acestora, delegând și conferențieri pentru a le da sfaturi. Și pentru a ține spiritele deștepte, să organizeze cu tinerii surdo-muți dijerite expoziții, serbări, excursiuni, tot ce stă în putința lor.

Făcându-se toate acestea ar deveni și ei mai iubitori de meseria ce îmbrățișează și de țara lor, iar lucrurile ar lua altă față.

V. Dimitrie Leorda

Rugăm stăruitor pe iubii noștri abonați, cari nu și-au achitat abonamentul de 2 și un an la ziarul R. N., să ne trimeată abonamentul la administrația ziarului „Răsăritul nostru” din str. Dr. Ioan Atanasiu nr. 1 București 6.

Abonamentul este de 100 lei pe an pe hârtie velină.

Pentru autorități și instituții lei 500 pe an.

o x o

Sfântul Francisc de Sales

(patronul surdo-muților)

Sf. Francisc de Sales s'a născut la 1567 în castelul de Sales în Savoia, din părinți aristocrați prin sânge și prin mari înfăptuiri.

El și-a urmat studiile în patrie, apoi la Paris, pentru a învăța la colegiul Jesuiților. Dela Paris a trecut la Padova, pentru a urma dreptul civil și canonic.

Sf. Francisc de Sales avea un caracter inflăcărat și deci se supăra pentru fiecare contrast. Rușinându-se de sine însuși, se hotărise deci de a înlătura această slăbiciune. El a reușit să-și stăpânească cu mari privațiuni și renunțări, devenind astfel o ființă foarte dulce și potolită. Din veselia acestei biruinți, repeta adeseori: „cine vrea să fie tare, reușește”.

Inezestrat cu virtuți frumoase și cu studii serioase, el s'a consacrat carierei preoțești dedicându-se misiunilor și devenind un adevărat apostol pentru convertirea Calvinistilor din Scibese și din Savoia. În viața lui, timp de trei ani, convertise religiei catolice 72 mii calvinisti.

În urmă a fost numit episcop al Genevei.

Virtutea, caracteristica acestui sfânt, a fost aceea pe care a vrut-o însuși Maestrul dumnezeiesc, cu cuvintele: „Să învățați dela Mine, care sunt dulci”. Cu această virtute, Sf. Francisc a știut să cucerească

atâtea simpatii în secolul lui, care a fost secolul Renașterii, și cu delicatețea sa și cu suavitatea cuvintelor sale și-a câștigat numele de cavaler al delicateții și al supunerii creștinești. Această supunere a fost fructul biruințelor sale asupra lui însuși și al biruințelor câștigate asupra altora în apostolatul evanghelic.

Trebuie să amintim tineretului de astăzi, și vouă, dragilor surdo-muți, pe al nostru Sf. Francisc de Sales, care așa de tare se stăpânea pe sine însuși încât și-a înăbușit avântul nervos și impetuos, în toate ocaziunile vieții sale. La Padova el a fost ofensat de colegii lui; a fost căutat de eretici ca să fie omorât; Biserica lui din Viersery a fost odată dărâmată; iar în timpul unei misiuni la Geneva, a fost atacat de către persoane pe care el le protejase.

Cu toate observațiile acelor cari îl înconjurau, îl văzuseră atât de nepăsător față de ofensele ce îi se aduceau, el ierba și se ruga lui Dumnezeu pentru acei cari îl ofensau, intervenind pe lângă autoritățile civile pentru a-i scăpa de pedeapsa meritată; și dacă i-ar fi scos un ochi icoana Sf. Francisc s'ar fi uitat la ei cu drag.

El iubea cu o dragoste deosebită pe săraci și pe acei uitați de soartă. Într-o zi i s'a prezentat un surdo-mut. El l'a

ținut în palatul său, devenindu-i învățător și reușind să-l spovedească. Surdo-mutul Martino a fost în veci recunoscător protectorului său. În ziua de 29 Ianuarie, toate instituțiile surdo-muților serbează ca patron al lor pe Sf. Francisc, după îndemnul Papei Pius al IX-lea, care ordonase ca Sf. Francisc să fie patronul tuturor surdomuților și al educabililor lor, după ce găsisse, într-o vizită, institutul surdo-muților din Roma în sărbătoare pentru Sf. episcop al Genevei.

Sf. Francisc a murit la Lyon în 1622. Ficatul lui a fost găsit de doctorii, cari îmbalsamau rămășițele Sfântului episcop, petrificat și împărțit în trei sute bucăți. Știința explică fenomenul ca o cauză a silințelor la care Sf. Francisc se supunea pentru a reacționa împotriva caracterului său și pentru a-și reprima avânturile și impulsivitățile.

Să învățăm și noi ceva dela Sf. Protector al surdo-muților, amintindu-ne că virtutea nu este un dar al naturii, ci o îndelungată rugăciune, care ne unește cu Dumnezeu. Ne putem și noi birui, potolindu-ne pașiunile; și Dumnezeu ne va da un mare premiu: pacea în sufletul nostru și triumful asupra altora.

Trad. din „L'Corrierino dei sordomuti” de părintele Ștefan Tantaró

ȘTIRI

DIN AFRICA (ALGERIA)

Timp de 33 ani M. F. Roussiere a învățat pe surdo-muți din Africa de Nord (Algeria).

Mulțumită lui câțiva au devenit comercianți; ceilalți s'au îndreptat spre pictură, gravură și cei mai mulți sunt agricultori. Din acestea se vede că M. F. Roussiere a fost un educator excelent. Toți vechii lui elevi îi datoroesc o mesafârșită recunoștință și vom fi foarte mulțumiți când odată ei își vor aminti de vechii lor profesor, acum retras la Revaux, încă din 1920 și în manifestările lor anuale își vor îndrepta puțin atenția în spre acela care a fost pentru ei mai mult decât un tată spiritual.

DIN GERMANIA

Rolf Spilling, surdo-mut, este un student remarcabil. Fiu de avocat din Halle (Germania), el a făcut studiile la universitatea din Berlin. Pe punctul de a le termina pentru a obține gradul de doctor în litere, el a avut lovitura de soartă și cum restricțiunile lovesc universitățile, el este silit să le întrerupă. El s'a specializat în psihologie și în sociologie. E un mare păcat că și-a întrerupt studiile.

DIN AMERICA

În America, în statul Virginia de West, Camera deputaților din acest stat a votat o lege, cu 65 de voturi contra 26, și Senatul cu 26 voturi contra 0. Această lege dă drept formal surdo-muților de a conduce un automobil. Fierice de surdo-muții americani.

DIN ANGLIA

La Londra este un surdo-mut orb, în vârstă de 19 ani, care scrie mai multe limbi, este acesta un surdo-mut din naștere?

DIN OLANDA

În zilele de 10 și 11 Februarie societatea „Guyot”, societate de ajutor social a surdo-muților din Amsterdam (Olanda) a celebrat cu bucurie a 50-a aniversare dela fondarea ei.

DIN ITALIA

Surdo-muții italieni au invitat pe surdo-muții germani pentru a face un mare match internațional de football. În interesul propunerilor atrăgătoare făcute de italieni, sportivii germani au acceptat și întâlnirea va avea loc în cursul primăverii, probabil la Milano.

DIN JAPONIA

Artistul pictor surdo-mut, japonezul Kido a expus două pânze frumoase la expoziția de arte din estul Japoniei. Ele au fost primite de stat. Ele repre-

zintă „Viața în tăcere”, cu vederea în spre un peisagiu.

O română pentru surdo-muți scrisă de d. K. Takahashi directorul școlii de surdo-muți din orașul Osaka, a fost transmisă pentru film cu titlul de „O baladă cu voce pierdută” de Nippon Film Co. din Kyoto, sub patronajul școlii din Osaka.

Romanta este despre un tânăr născut surdo-mut numit Kiyoshi, care se aventurase prin lume având multe episoade afective.

Este primul film surdo-mut.

Până în prezent majoritatea dintre școlile japoneze pentru surdo-muți au întrebuintat asupra educației elevilor numai un singur sistem și anume cel oral sau manual neavând în considerație capacitatea lor.

Cu timpul s'a observat că această metodă nu era practică, de aceea școala de surdo-muți din Osaka a început să experimenteze cu sistemul O. R. A. și care avea să influențeze fiecare individ aparte.

Sistemul O. R. A. este împărțit în trei grupări diferite și anume:

Grupul a cuprinde elevii care se pot exprima prin grai sau prin mimică și cei care aud dar nu vorbesc.

Grupul b cuprinde elevii, cari în mod restrâns își întrebuintează graiul sau mimica și

Grupul c sunt elevii cu totul lipsiți de grai și mimică.

Asupra grupului a se întrebuintează metoda orală; grupul b metoda combinată adică cea orală și manuală și grupul c numai metoda manuală.

În prezent clasa întâia și a doua primară întrebuintează acest sistem și s'a obținut rezultate favorabile. Peste câțiva ani întregul curs primar va întrebuinta acest sistem.

Micul teatru de surdo-muți din Japonia cu numele: „Kuruma-za”, a dat o reprezentație publică în orașul Osaka. Reprezentația a avut un succes enorm. Piesa, compusă numai de surdo-muți a impresionat profund asistența care era peste 1600 de persoane „O astfel de tragedie jucată cu atâtea succes de surdo-muți este un eveniment neobișnuit pe scenele contemporane din toate a declarat un mare critic.

Nu de mult d. Y. Yoko surdo-mut a fost ales membru în consiliul comunal din Oguro-Mura. El e primul surdo-mut ales în consiliul comunal din Japonia.

Ce este cu bisrica din com. Cerdac-Slănic de Moldova?

Este adevărat că s'au frustat fondurile pentru temelia acestei biserici?

Unde sunt banii strănși prin listele de subscripții?

Dece nu s'a dat un comunicat după ancheta făcută de preotul Tudorache în această chestiune, să se lămurască enoriașii despre adevăr? Unde e procesul verbal al acestei anchete?

Unde sunt banii rezultați din balul dela 15 Aug. 1932, dat în scopul strângerei de fonduri pentru acest locaș?

Se poate ca autoritatea bisericăască să nu controleze și să îngăduie ca fondurile strănșe în scopuri bisericăști să fie depuse la orice bancă? Atunci dece s'a mai făcut legea?

Rugăm pe această cale autoritatea cât și Episcopia Romanului, care are cunoștință de acest caz, să facă o anchetă severă și să dea pedeapsa celor ce se vor găsi vinovați. Biserica trebuie să dea exemplul de corectitudine și morală cea dintâi între toate celelalte instituții.

Creдем deasemenea că a sosit timpul când abaterile de orice natură să nu mai fie îngăduite și sancționate. În chipul acesta se dă satisfacție și D-nei Eufrosina Ștefănescu, care a încercat să facă o operă de bine când a investit atâtea bani din punga sa în acest lăcaș și a depus și atâtea stăruință, încurajând-o să termine această biserică, atât de necesară în această localitate, unde există jumătate din populație de altă confesie.

Intrebări

Cine dintre surdo-muți va răspunde la întrebările de mai jos va primi un abonament gratuit dela ziarul „Răsăritul nostru”:

- 1) Cine-și arată colții iarba în pădure?
- 2) Cine are șase picioare și merge pe patru?
- 3) Ce iese din mine, e galben, tare și fără miros?
- 4) Ce trece prin mare și nu se udă?
- 5) Ce este bun la privit și lesne la amețit?
- 6) Care este jumătatea lui opt?